

כ"ו תשרי תשפ"א
14 אוקטובר 2020

לכבוד
ניר ונגר- יו"ר מועצה אזורית תמר
חברי מליאת המועצה

שלום רב,

הנדון : סיכום שנת 2020 הועדה להגנת הסביבה

מבוא :

הועדה להגנת הסביבה קיימה ארבע ישיבות במהלך שנת 2020 .
(26.1 , 18.5 , 27.7 , 30.9).

חברי הועדה :

נרי אראלי	- יו"ר הוועדה
קורית תויתו	- חברה
דוד הראל	- חבר
עופרה שוורץ	- חברה
אבי כהן	- חבר
גונדי שחל	- חברה
רות קניסוולד	- חברה
איילה גובר אברהמי	- נציגת יח"ס

מוזמנים :

גלעד חזן, מהנדס המועצה
פיני הרוש, פיקוח על הבניה מנהל נכסים ומנהל תיאום ובקרה
אורלי מילר, יח"ס
רז לוגסי, מנהל מח' רישוי עסקים ותברואה
יעל מאור, מנכ"ל מרכז מדע
אופיר כץ, מרכז מדע
טובי שור, מנהל תשתיות כי"ל ים המלח
מיטל ליאון, מנהלת איכות הסביבה, כי"ל ים המלח
ערן היימס, מנהל מרחב ערבה, רט"ג

הנושאים שהועלו בישיבות :

1. טיפול בזיהום אוויר במפעלי ים המלח :

מיטל ליאון : הציגה את כלל מערך הניטור במפעלים. המבוסס על שלשה מעגלים :
ניטור בבסיסי הארובות. הארובות בסדום מנוטרות חלקן הגדול בהתאם לדרישות בהיתר הפליטה,
מוצב שם מיכשור לניטור רציף של מזהמים, מעבירים את הנתונים אונליין למשרד להגנת הסביבה
וליחידה הסביבתית. בנוסף החל מחודש פברואר תחובר גם מערכת גלאי הגדרות לחומרים מסוכנים
למוקד הסביבה בנוסף לחיבור הקיים ליחידה הסביבתית.

מדובר ב 13 מכשירי מדידה, המודדים ברום וכלור ותרכובות שלהם, כי אלו החומרים המסוכנים בסדום, ולכן אנחנו רוצים לדעת מיד שיש התראה על הגדר, התוצאות מועברות לרשויות אונליין ובקרוב כאמור גם למוקד הסביבה. בנוסף קיימות תחנות הניטור הסביבתיות המודדות את איכות האוויר בסביבה. יש 3 תחנות: תחנת לוט מצפון (מחנה עובדים), אשלים (מול המגנזיום), כיכר סדום בנאות הכיכר (צפונית לעין תמר).

שדרגו את מערך הניטור ב- 2019. חידשו את כל מכשירי הניטור בשלושת התחנות, החליפו את המבנים של התחנות, השקיעו הרבה כסף וזמן, ומעבר לכל זה קיבלו הסמכה של הרשות להסמכת מעבדות, זה הרבה עבודה וקיבלו תקן (ISO).

נרי: בעבר היה ניתן לראות את תוצאות הניטור בצורה ברורה באתר המועצה, סוכס שנרי יגש עם סיוון (מוקד 106) ויעברו על נוחות הגישה לנתונים כולל קיום דיון עם היחידה הסביבתית להנגשת נתוני מישור רותם לציבור למרות התנגדות קמ"ג.

2. התקדמות בנושא פסולת ירוקה

רז לוגסי: הקבלן עובד בשטח בכיכר סדום. ההסכם של פינוי ניילון בעיצומו, הקבלן התחיל לעבוד כבר פינה 800 טון למחזור. הוכנסה הזמנת עבודה של פינוי ניילון שמרוכז בערוץ נחל ערבה ועין חצבה לכיוון עידן. יש קשיים עם החקלאים לא רק בנושא של הניילון, בשיתוף פעולה עם התושבים מנסים שזריקה לא מבוקרת של ניילון תיפסק.

אין אמצעי פיקוח, הגוף המוביל הוא הנהלות הישובים, יחד עם הישובים יש אכיפה. הפסולת הירוקה (האורגנית) יש הסדר של המועצה מול החקלאים והם מנהלים אותו לבד, זה נייע אותם לכיוון צמצום הפסולת במקום.

לועדה נמסר שאגף התפעול ביחד עם מרכז מדע הקימו צוות שייפגש באופן קבוע פעם בחודש ובו ימסור המנטר (שחר) את תוצאות עבודתו, הועדה מציינת שהסידור הזה החל לעבוד ומתנהל כהלכה ויש לצפות שיביא להקלת מה בעניין מטריד הזבובים בכיכר, במיוחד ישנה ציפייה להתמודדות עם גל אילוח הזבובים שמקורו מירדן בסתיו.

לועדה נמסר על ידי נציגי אגף התפעול שחל שיפור ניכר ביחסם של היישובים החקלאים וההנהלות לנושא הפסולת הירוקה, ואמנם התוכנית שהוכנה ב 2015 לא מומשה בהעדר תקציב אבל פתרונות חלקיים הוצעו על ידי יו"ר המועצה במהלך שנת 2020, שהקלו על בעלות הכוללת של פינוי הפסולת והטיפול בה.

3. נערכה ישיבה בהשתתפות סיון כהן יו"ר הועדה להגנת הסיבה "ערד" ונידון עניין הפיצוצים המתבצעים על ידי חברת רותם אמפרט באזור חתרורים והשפעתם על עוברי הדרך ועל איכות האוויר ב"תמר".

סיון- את הפיצוצים רואים מהבתים של ערד, רואים אותם פעמיים- שלוש בשבוע, ובעצם שהיו קריסות לאורך הכביש אז בעצם חשבו שהקריסות קרו כתוצאה מהפיצוצים ואז בעצם הלכו לבדוק את התוכנית של מכרה חתרורים והתברר שבין דצמבר למאי אסור לפוצץ, היה תיקון לתוכנית והתירו פיצוצים גם בין דצמבר למאי, אבל אני לא מצאתי את התיקון הזה.

איילה- יש שתי תוכניות מרכזיות שחלות על האזור של חתרורים :
תוכנית ראשונה 282 מ- 2001 הכוללת בתוכה את הנושא של פיצוצים, ניטור, מפקח וכו'.
תוכנית שניה מדברת על חתרורים מזרח שהיא השלמה של התוכנית הקודמת. בהתחלה סוכם שהפיקוח יעשה על ידי היחידה הסביבתית בסופו של דבר המפקח הוא של רט"ג. ההתקשרות הייתה של המועצה בנושא הפיקוח מול רט"ג, מה שהפך יותר מאוחר למפקח מטעם רט"ג על כ"ל ועל כל אזורי הכרייה.
בתב"ע הראשונה הייתה הגבלה בנושא של קינון הנשרים שדובר על הנושא של איסור הפיצוצים בין החודשים דצמבר למאי האמירה הייתה מכיוון שהדגירה נעשית בתאריכים אלו, אין לאפשר פיצוצים בתקופה הרגישה הזאת, אך קינון הנשרים במצוקי הנחל נפסק, ולכן בהתייעצות עם מומחה נשרים, אהוד הצופה, הוחלט לאפשר פיצוצים יומיים במהלך כל השנה.
לגבי השפעת הפיצוצים על זיהום האוויר לקחנו את המועדים שבהם היו נתונים לגבי הפיצוצים ובדקנו אותם לפי מה שנמדד בתחנות הניטור, כפי שכולם יודעים יש תחנות ניטור מסביב למישור רותם, יש תחנה באזור יישובי הכיכר, שלוש תחנות מסביב למפעלי ים המלח. התחנות הרלוונטיות נבדקו בתאריכי הפיצוצים, והסתבר שהחריגות ברמת החלקיקים הנשימתיים היא בגבול החריגות המתאפשרות על פי חוק אוויר נקי שהוא עד 18 חריגות בשנה. המאפיינות סופות חול. בדיקת היח"ס העלתה כי חריגות שהיו אכן מאפיינות מצבים אלו.. מצ"ב הדו"ח שהגישה היחידה הסביבתית לבדיקת השפעת הפיצוצים על איכות האוויר.
כמו כן, מסרה איילה, היחידה מעבירה למועצה דו"ח רבעוני על מצב איכות הסביבה.

4. נערכה הכרות עם הגב' סיון כהן אביטן והוחלט על קיום מפגשים לשם בירור האפשרות לשיתוף פעולה בין שתי הועדות לתועלת שתי המועצות.

5. התקיימה ישיבה ללמוד תוכנית חברת ר.א.מ לכריית פצלי שמן במישור רותם ושרפתם לצורך יצירת אנרגיה, נתקבל הסבר על התהליך ועל המעמד הסטטוטורי של התוכנית והוברר שמדובר במפעל מזהם שאינו עומד בתוכניות הפיתוח של אזור רותם המיועד להיות אזור תעשייה מתקדם המשתמש באנרגיות מגוונות ועיקר כיוון הפיתוח הוא לעבר אנרגיות מתחדשות להבדיל מתוכנית זו שמטרתה ייצור דלק פוסילי. התקבלה עמדת המועצה על פיה יש להתנגד להקמת המפעל המזהם הנדון.

6. התקיימה ישיבת ועדה בהשתתפות חברים מהועדה להגנת הסביבה "ערד" ללימוד נושא הצעת חברת רותם אמפרט (השייכת לכי"ל) לכריית פוספטים בשדה בריר הנמצא דרומית מערבית לערד ומשתרע מחוץ לגבול השיפוט של המועצה "תמר", בדיון שהתקיים ב"זום" נועד בעיקרו לשמש מצע לשיתוף פעולה בין "תמר" ו"ערד" ועסק במידת האחריות ההדדית בין שתי המועצות כאשר המפעל ודרכי הגישה עליו נמצאים ב"תמר" והמכרה ב"ערד" – כסייפה". הדיון לא סוכם ויתקיים עוד השנה מפגש נוסף לבירור הדרכים המעשיות לשיתוף פעולה בנושא, נציג חברת רותם אמפרט שהעדיף לא להשתתף בדיון יוזמן עם סיום תקופת הסגר לישיבה נוספת של הועדה להגנת הסביבה "תמר" ובהשתתפות יו"ר הועדה "ערד".

7. בתוכנית החומש של המועצה חסר פרק של איכות הסביבה. בהובלת אגף התפעול הובטח בעבר שיוכן פרק המתייחס לאיכות הסביבה לכל אחד ואחד מהתחומים- התיישבות, תיירות ותעשייה. מלבד שלושת התחומים האלה יש עוד נושאים סביבתיים כבדי משקל שלא באים לידי ביטוי בתוכנית החומש. והם: ירידת מפלס ים המלח, בעיית הבולענים, ההתחזרות לאחור של הנחלים והאיום על כביש 90, שמירה על השטחים הפתוחים והמגוון הביולוגי, סכנת המינים הפולשים (צמחים ועלי חיים) הועדה קוראת לבעלי התפקידים במועצה להתייחס בכובד ראש לאיומים הסביבתיים ולהקדיש להם פרק מיוחד ותוכנית עבודה מפורטת בשנים הקרובות, לצערה של הועדה נושא זה קודם אך באופן חלקי בלבד בשנת 2020 ויש תקווה שהוא יקודם בשנים הבאות.

רשם : נרי אראלי יו"ר הועד